

SEXAGESIMA

EXSURGE DOMINE

Epistel: 2 Kor. 11:19-31. Evangelium: Luk. 8:4-15. Predikan av Åke Malander (ELBK)

Låt, o Gud, ditt heliga och klara ord komma till oss, så att det får vara även våra fötters lykta och ett ljus även på vår stig, därom ber vi i Jesu namn. Amen.

Söndagen Sexagesima har i bibelkalendern temat *Guds ord*. I evangelietexten läser vi den välkända liknelsen om ”fyrahanda sädesåker”. Säden är Guds ord – Gud har i sin stora godhet gett oss människor sitt Ord, som är Ande och liv och uppenbarar för oss vägen till Livet. Det skulle dock inte räcka bara med att Ordet finns; om utsäde ska bli till skörd måste det sås ut. För: *”Hur skulle de kunna åkalla den som de inte har kommit till tro på? Och hur skulle de kunna tro på den de inte hört? Och hur skulle de kunna bära, om ingen predikar?”* Så har Gud även sett till att det finns någon som sår ut säden, som sprider Guds Ord. Såningsmannen sår alltså ut Ordet. Han sår ut jämt och lika över hela fältet, och Ordet är ett och detsamma, men resultatet blir olika. Med detta har Herren förberett oss på att vi ibland kanske måste ”arbeta hela natten utan att få något”, men att somt ändå faller i den goda jorden och bär frukt, riklig frukt.

Denna söndag, Sexagesima, handlar alltså om Ordet i sig och om hur det arbetas med Ordet, om arbetare i Herrens skörd. Predikotexten, Matt 9:35-10:15, talar om samma sak som evangeliet bara med den skillnaden att här är det skörd och arbetare istället för sådd.

ORDET OCH ORDETS ÄMBETE

OM ORDET

I Hebreerbrevet 4 heter det om Guds Ord att det är levande och kraftfullt, att det är en domare över hjärtats uppsåt och tankar. Och i Romarbrevet 1 har vi de bekanta orden att evangelium är en Guds kraft till salighet. Säden, Ordet, har således sin växtkraft och grobarhet i sig själv. Vi kan inte med diverse mänskliga metoder göra Ordet mer kraftladdat och levande än det redan är, men vi kan med vår egen ”vishet” fördärva det och bryta udden av dess kraft. Mången är nog den predikant som har tänkt sig att göra Ordet mer tilltalande för nutidsmänniskan, och som därigenom har lyckats förvandla Guds Ord till ett allmänreligiöst budskap.

Låt oss en liten stund gå till dagens aftonsångstext i 2 Tim 3. Timoteus blir påmind om att *”du känner från barndomen de heliga Skrifterna som kan göra dig vis så att du blir frälst genom tron i Jesus Kristus”*. Vis i Guds mening blir man genom att akta på Guds Ord. Ja, *”Herrens fruktan är vishetens begynnelse, ett gott förstånd får alla som handlar därefter”* (Psalm 111). Här i 2 Tim 3 står ju också de ord vi ofta lyfter fram och tar upp: *”Hela Skriften är utandad av Gud”*. Vi brukar betona och framhålla att Skriften är Guds Ord och ofelbar, vilket den förvisso är, men låt oss inte stanna där, glöm inte fortsättningen: *”nyttig till undervisning, till bestraffning, till upprättelse och till fostran i rättfärdighet, för att gudsmänniskan ska bli fullt färdig, väl rustad för varje god gärning”*. Inte Skriften, Bibeln som sådan utan dess budskap, dess nytta och bruk är vad Sexagesima vill lyfta fram för oss och föra oss in i. Detta är också vad Herrens apostel lär oss i Romarbrevet 15: *”Ty allt som tidigare har skrivits är skrivet till vår undervisning, för att vi genom den uthållighet och tröst som Skrifterna ger ska bevara vårt hopp.”*

Kristi Kyrka måste bedriva bibelforskning och rannsaka Skrifterna, men detta är för Kyrkan inte ett självändamål utan ett delmål. Förvisso har Bibeln sin givna plats på forskarbordet, men dess egentliga plats är på altaret och på predikstolen. Skriften, Bibeln ska utläggas, den ska förkunnas och predikas, och den ska tros. Som bibeltroende bör vi med skäl kunna kalla oss ”lag-och-evangelium-troende”, ”löftestroende”. Vi tror, vi håller fast vid det vi har hört och blivit överbevisade om, ty Ordet, som är levande och kraftfyllt, har förkunnats för oss. Gud har sänt såningsmän bland oss; skördens Herre har sänt arbetare i sin skörd, och vi har fått inhösta välsignelsen därav.

OM ORDETS ÄMBETE – OM ARBETARE TILL HERRENS SKÖRD

Folket liknas vid en skörd, och här behövs arbetare, men arbetarna är få! Hur ska man som församling få arbetare till skörden? Hur kan man som kristen bli en arbetare i Herrens skörd? Jesus lär oss i vår text varifrån

arbetare ska komma: *"Be skördens Herre att han sänder arbetare i sin skörd."* Den vägen måste det alltså gå. Församlingen kan inte själv åstadkomma arbetare, och ingen kan själv ta sig ämbetet och bli en arbetare. *"Om inte Herren bygger huset, är arbetarnas möda förgäves. Om inte Herren bevarar staden, vakar väktarna förgäves."* För att vi ska kunna få arbetare, d.v.s. förkunnare, präster och predikanter så måste de vara kallade av Gud och sända av Gud. Guds gåvor till Guds folk!

Arbetare i skörden behövdes på Jesu egen tid och de behövs i vår tid. Världen är lika gudsfrånvänd som den alltid har varit, det är inget nytt för vår tid. Nytt för vår tid är däremot det orimliga, att kyrkorna i förfärande hög grad har blivit sekulariserade, förvärldsligade och vilsna. Behovet manar Kristi församling till bön om arbetare och till villighet att ställa sig själv till Herrens tjänst, och det betyder inte bara som präster och teologer, många insatser behövs för att församlinglivet ska fungera enkelt och smidigt.

Han som här uppmanar sina lärjungar att be skördens Herre om arbetare, han är ju själv Skördens Herre och han börjar strax att uppfylla bönerna om skördearbetare. Han insätter och sänder ut de tolv apostlarna. Detta återges även av Markus och Lukas. Ordningföljden är olika hos de tre evangelisterna, kanske är detta en påminnelse om att det inte råder någon inbördes hierarki och rangordning bland lärjungarna. *"En är er Herre och Mästare och ni är alla bröder."*

När Jesus utser och kallar sina tolv apostlar, så inrättar han det nytestamentliga ämbetet, predikoämbetet, som även kallas Andens ämbete. (Detta får inte blandas ihop med det gammaltestamentliga prästadömet som utgjordes av offerpräster.) Herren Jesus visar själv genom sitt handlande vad som är ämbetets uppgifter: Han undervisade i deras synagogor och predikade evangelium om riket och botade alla slags sjukdomar och krämpor. Och han förbarmade sig över folkskarorna, eftersom de var rivna och slagna, som får utan herde. Det sista är märkligt, han var inte på hedniskt område utan i judiska städer, där man hade Guds Ord och skriftlärdom, men ändå var utan herdevård. Tankarna går till Hesekiel 34 och domen över Israels herdar. Ämbetes uppgift är inte att lägga ytterligare tunga bördor på syndaren, utan att upprätta honom. För detta är apostlarna, och deras efterföljare, utrustade med en väldig makt och rikedom – men inte världslig makt och rikedom. *"Mitt rike är inte av denna världen"*, säger Jesus. Makten är makten här på jorden att förlåta synder, och rikedomen är Guds nåds evangelium att i överflödande rikedom förkunna för fattiga syndare. Att de bara skulle gå till de förlorade fåren av Israels hus var för att de då ännu levde i det gamla förbundet, men efter Jesu död och uppståndelse gäller: Gå ut i hela världen och gör alla folk till lärjungar.

Ordet visar sin kraft och sina egenskaper. *"När ni kommer in i ett hus så hälsa det. Om huset är värdigt, ska den frid ni tillönskar komma över det."* Ordet tillbjuds, det tas emot och tros, och det ger sitt innehåll, löftet utfaller. Men (förfärande tanke) fridens budskap, och budbärare, kan även avvisas och förkastas. Likväl är det inte meningslöst och förlorat. *"Men om det inte är värdigt ska er frid vända tillbaka till er."* Då har de i alla fall predikat "i tid och otid". Här lär vi oss även en annan viktig sak. Vi kan visserligen inte truga evangelium på någon, men vi måste likväl framhålla det allvarliga i att förakta Guds Ord. Ansvar är lika stort trots att Ordet predikas av ofullkomliga människor; är det Guds Ord som förkunnas – och avvisas, så är det inte predikanten man förkastar utan skördens Herre, som har sänt honom. Men lika allvarligt som det är att förkasta budskapet från Herren, lika saligt är det att ta vara på det, för det är till salighet för var och en som tror. Därför är vi skyldiga predikoämbetet hörsamhet, inte för prästens skull utan för Guds Ords skull.

De kristna församlingarnas och deras prästers situation här i världen är inte alltid så lätt. Vi är sända som får mitt ibland vargar. Hur ska då vårt liv och vårt förhållningssätt gestalta sig? Vi ska vara listiga som ormar (naturligtvis inte som "den gamle ormen") och menlösa som duvor (är det manne den Helige Andes duva vi ska tänka på?). Vad det kan innebära visar Paulus i sin ämbetsutövning. Han är listig i den meningen att han avpassar sitt agerande utifrån om han har med judar eller hedningar att göra. Den kristna friheten får tillämpas olika i olika situationer. Han är menlös när han kommer med evangelium, han har ingen särskild kraft eller någon stor och värtalig visdom; han vet inte av något annat än Jesus Kristus och honom som korsfäst – en anstöt och en dårskap!

Genom detta dåraktiga budskap om en korsfäst frälsare och genom det ämbete som i tid och otid predikar detta inhöstar Gud sin skörd, bygger Herren sin kyrka och församling. Och dessa tre: församlingen, Ordet och ämbetet är en välsignad enhet – en ljuvlig treklång, som klingar nåd för fattiga syndare, salighet av nåd allena, genom tron allena. Salig var och en som tror detta evangelium. Ja, hur ljuva är inte fotstegen av dem som förkunnar evangelium! Amen. 22

Sänd, o Herre, alltid arbetare till din kyrka. Styrk dem i dras svåra uppdrag, led dem i din sanning så att de alltid kan rätt förkunna ditt Ord, rätt dela lag och evangelium. Och öppna våra hjärtan till att ta vara på deras predikan. Amen.